طرح درس داروشناسی دانشجویان مقطع کارشناسی اطلاع رسانی و مدیریت پزشکی

تعداد واحد ۲

بخش اول:

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم کلی داروشناسی و دسته های داروئی رایج

اهداف ویژه:

حیطه شناختی:

ـ تعریف علمی دارو و سم را بداند ـ تقسیم بندی داروها را از نظر نامگذاری، منشاء را بداند

ـ تعریف فصول فارماکولوژی را بداند

ـ راههای جذب ـ مزایا معایب هر کدام را بداند

ـ تعاریف عبور اول کبدی ـ فراهم زیستی ـ گردش کبدی روده ای و ... را بداند

ـ راههای توزیع دارو، عوامل موثر در توزیع، و تداخلات دارویی را بداند

ـ متابولیسم داروئی یا دگرگونی بیولوژیکی را فهمیده ـ هدف از متابولیسم داروئی ـ محل متابولیسم داروئی را بداند.

ـ چگونگی دفع سموم و متابولیت ها و داروها را بطور مختصر بداند بنابراین ارگانهای اصلی دفع و راههای اصلی دفع داروها را بداند

ـ مفهوم گیرنده ـ عملکرد آن ـ آگونیست و آنتاگونیسم را بداند

ـ برخی از واژه های رایج در فارماکولوژی مانند تاکیفیلاکسی ـ سینرژیسم ـ نیمه عمر ـ اندکس درمانی ـ وابستگی و تحمل را بداند.

ـ عوارض جانبی ـ انواع آن ـ عوامل موثر در بروز عوارض جانبی ـ برخی از مکانیسمهای بروز آنرا بداند

ـ روند استاندارد کردن و مراحل ورود یک دارو را به بازار بشناسد

ـ منحنی دوز اثر دارو را بشناسد LD۵۰-ED۵۰ را بداند

ـ مصرف داروها را حاملگی و شیر دهی و محدودیتها را بشناسد

ـ چگونگی تعیین دوزاژ دارو و موارد محاسبه آن را بطور مختصر بداند

ـ انواع اشکال داروئی جامد ـ مایع ـ گاز را بشناسد

ـ داروهای ضد حساسیت رایج، مکانیسم اثر آنها، عوارض جانبی، تقسیم بندی آنها، توجهات ویژه را بداند

ـ داروهای $Anti\ H_2$ ـ کاربرد ـ مکانیسم اثر آنها، عوارض جانبی اختصاصی آنها را بداند

ـ آنتی بیوتیکها: تعریف، انواع تقسیم بندی، مقاومت داروئی و انواع آن (عفونتهای اضافی ـ بیمارستانی) و توجهات ویژه در مصرف آنتی بیوتیکها را بداند.

پنی سیلین ها: منشاء تقسیم بندی، بیشترین موارد درمانی، اشکال داروئی آن، واحد بین المللی را بداند.

سفالوسپورین ها: منشاء تقسیم بندی، نام رایج ترین انواع آن و موارد درمانی کلی بدون ذکر بیماری خاص بداند.

ـ داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی ($NsAID_s$):تعریف التهاب ـ چگونگی بروز آن ـ آثار فارماکولوژیک آن ـ آسپیرین اشکال داروئی ـ کاربردهای اختصاصی ـ اثر بر ارگانهای مختلف ـ عوارض جانبی ـ مسمومیت و درمان آن به عنوان سر دسته گروه بداند. انواع داروهای رایج $NSAID_S$ اشکال داروئی آن– کاربردهای درمانی– برخی از عوارض جانبی آنها را بداند .

داروهای ضد درد مخدر: منشاء طبیعی آن– برخی از گیرنده های آن در بدن– انواع آگونیست, آنتاگونیست, آگونیست–آنتاگونیست, آثار فارماکولوژیکی اپیوئیدهای آگونیست بر ارگانهای مختلف, کاربردهای درمانی, مسمومیت و overdose– چگونگی سم زدایی را بداند.

داروهای دستگاه گوارش: داروهای عمده ضد اسید معده شامل آنتی اسیدها رایج اشکال داروئی. عوارض جانبی و تفاوت آنها, داروهای $Anti\ H_۲$, پانسمان کننده ها, داروهای کمکی در درمان التهاب و زخم معده و... بداند.

داروهای رایج ضد اسهال: انواع اسهال,ORS , دیفنوکسیلات, آنتی بیوتیکها و داروهای کمکی و عوارض جنبی تفاوت و کاربرد هر یک را بداند.

داروهای رایج ضد استفراغ: انواع استفراغ و تهوع, داروهای مورد استفاده, تفاوت کاربردی آنها و برخی از عوارض جانبی را بداند.

داروهای رایج ضد دل پیچه: انواع دل پیچه و درد احشایی برخی از داروها, تفاوتهای کاربردی و برخی از عوارض جانبی آنها را بداند

داروهای ضد یبوست: تعریف یبوست– دلایل آن– تدابیر درمانی– ملین ها و مسهل ها و انواع آنها را بداند

داروهای ضد کرم: انواع کرم های رایج– داروهای مورد استفاده– مکانیسم اثر و توجهات ویژه را بداند

داروهای ضد فشار خون: توضیح فشار خون– انواع فشار خون– تدابیر درمانی– تقسیم بندی داروهای ضد فشار خون با عطف به مکانیسم اثر را بداند. برخی از عوارض جانبی داروهای ضد فشار خون را عطف به مکانیسم اثر بداند.

حیطه رفتاری:

ـ بتواند وجه تفاوت دارو و سم را تشخیص دهد.

ـ بتواند خصوصیات فارماکوکینتیک، فارماکودینامیک، ... داروها را از هم تشخیص دهد.

ـ بتواند سرنوشت دارو را در بدن با توجه به خصوصیات اصلی توضیح دهد.

ـ بتواند مفاهیم عبور اول کبدی ـ فراهم زیستی ـ گردش کبدی روده ای را توضیح دهد.

ـ بتواند چگونه توزیع یک دارو را بر اساس خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آن پیش بینی کند.

ـ بتواند تحمل و وابستگی را با پدیده های فارماکودینامیک و فارماکولینک توضیح دهد.

حیطه نگرشی:

۱– در مطالعه و برخورد با داروها دید منطقی و عمیق تری نسبت به سرنوشت دارو در بدن داشته باشد

۲- علم داروشناسی را با دید علمی و کاربردی نگاه کند و آنرا مجموعه ای از محفوظات مجزا و حفظ کردنی نداند.

شیوه تدریس:

از آنجاییکه درس داروشناسی برای این دانشجویان جنبه کاربردی ندارد. اغلب جلسات بصورت بحث گروهی اداره می شود بدین معنی که مدرس نقش تسهیل گر داشته و بحث را به سمت توضیح و درک و مفاهیم مشخص سوق می دهد. جهت افزایش انگیزه بیشتر از روش QBL(Question Base Learning) استفاده می شود.

- از ترانسپرسی که خطوط اصلی بحث را مشخص می کند استفاده می شود.
- برخی از دروس که محفوظات می باشند بصورت کپی در اختیار دانشجو قرار می گیرد

روش ارزشیابی:

شامل:

۱) ارزشیابی در بحثهای گروهی بوده, دانشجویانی که حضور فعال داشته و بحث گروهی را با تجزیه و تحلیل راهنمایی می کنند در پایان هر جلسه (پس از حضور و غیاب) یادداشت می شوند. نتایج این ارزشیابی می تواند تا ۴ نمره نهایی تاثیر گذار باشد.

۲) ارزشیابی نهایی: توسط امتحان چهار گزینه و یا سوالات بسته بطور کتبی انجام می شود تقریباً از هر جلسه ۳ الی ۴ درس مطرح می گردد.

محتوای آموزشی

جلسه	موضوع جلسات
اول	معارفه ـ توضیح اهداف ـ روش تدریس ـ روش ارزشیابی ـ دارو ـ علم فارماکولوژی فصول آن و تقسیم بندی
دوم	راههای جذب از ممبران بیولوژیکی, راههای جذب داروها, جذب گوارشی و انواع آن و مزایا و معایب
سوم	راههای جذب تزریقی ـ استنشاقی
چهارم	راههای جذب موضعی ـ توزیع
پنجم	متابولیسم داروئی ـ دفع داروئی
ششم	فارماکودینامیک و مفاهیم وابسته
هفتم	برخی از واژه های اختصاصی ـ مراحل ورود دارو به بازار ـ استاندارد کردن دارو
هشتم	مصرف داروها در حاملگی و شیردهی ـ تعیین دوزاژ
دهم	داروهای ضد حساسیت $AntiH_1$ و $AntiH_2$ ضد اسید معده
یازدهم	داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی $NSAID_s$
نهم	اشکال داروئی
دوازدهم	داروهای ضد فشار خون
سیزدهم	داروهای دستگاه گوارش
چهاردهم	داروهای دستگاه گوارش
پانزدهم	آنتی بیوتیکها
شانزدهم	آنتی بیوتیکها